

18de Aarg.

1887.

33te Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af K. Throndsen.

15de Januar. — 1ste Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

En interessant Fortælling.

Fortællingen „Stolelæreren og hans Son“ er nu færdig fra Bogbinderen og sælges heftet i Omflag for 30 Cts., indbunden i Papbind for 45 Cts., i smukt Skriftingsbind for 60 Cts. og i smukt Skriftingsbind og Guldsnit for 75 Cts. 3 Partier gives den sædvanlige Rabat. Requisitioner saavel i Partier som enkeltvis sendes til Hovedkommissionæren.

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

CADWELL & SON, Cash Grocery Store,

Hjørnet af Main og Winnebago Street, Decorah, Iowa,

Fine Husholdningsvarer en Specialitet.

Handlir ogsaa med de finere Sorter Stentsoi og Glasvarer.

☞ Vi har sikret os Hr. G. D. Ruffads Tjeneste som Salgsmand, og det vil være ham en Glæde at se sine gamle Venner paa det nye Sted. 18. 1 h.

JAS. ALEX. LEONARD

Wholesale and Retail Dealer in

*School and Miscellaneous Books, Blank Books, Stationery, &c.,
Wall Papers and Curtains, Wrapping Paper and Paper
Bags, Twine &c., Artists Materials and Fancy Goods.*

JAS. ALEX. LEONARD, DECORAH, IOWA.

Meneely & Company, West Troy, N. Y.,

Klokker. Fordelagtigt bekjendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.

J. I. O. Gremm.

sælger

Pianoer, Orgler, Violin-Streng, Sy-Maskiner, Og, Naale etc.

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Hand med nogen Anden.

☞ Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garanteres.

Office i det gamle Post-Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 h

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

18de Aarg. }

15de Januar 1887.

} 1ste Hefte.

John James Audubon.

Som Fuglen, der elsker sin Frihed og glad slagrer om fra Sted til Sted, over Bjerg og Dal, over Land og Hav, saaledes elskede Audubon Livet i Naturen og i de friske Skove og færdedes helst under Guds frie Himmel. Han var en rastløs Vandringsmand, der først var rigtig glad, naar han var udenfor Hjemmet; og hans Liv gik derfor hen paa Reiser, som han foretog for at studere Dyreverdenen og da navnlig Fuglene. Udbyttet af disse Reiser nedlagde han hovedsagelig i en „Ornithologisk Biografi

over Amerikas Fugle", og Naturforskeren Cuvier siger om dette Brev „at det er det mest kjæmpemæssige, literære Arbejde, som nogen sinde er udført af et enkelt Menneske." Men Audubon var ogsaa et ualmindeligt Menneske. Foruden at være besjælet af en varm Kjærlighed til sit Kald som Ornitholog eller Fuglekjender og en usædvanlig Villiekraft til at kjæmpe for det, var han tillige en begavet Maler, som var overordentlig heldig i sine Bestræbelser for at fremstille sine besjærede Yndlinger med fotografisk Nøiagtighed og Kunstnerisk Skjønt, — endelig besad han som Forfatter et stort Talent til med Livlighed og Ansuelighed at beskrive, hvad han havde oplevet og iagttaget. Dog siger Buchanan, at Audubon i streng Forstand ikke kan kaldes Videnskabsmand, fordi han mere var Samler end Gransker, og fordi den overordentlige Nytte, som han paa sin ukunstlede og storflaade Maade gjorde Videnskaben, snarere var Frugten af en usædvanlig Villiekraft end af aandelig Overlegenhed. Hvad denne Naturforskers øvrige Egenskaber angaa, da bestode de i en mærkelig Blanding af Mandighed og Barnlighed. Han var høimodig og tapper som en Løve; men dog ensfoldig og naiv som et Barn. Som Skytte var han beundringsværdig og han var en dygtig Rytter, en udmærket Svømmer, overordentlig kraftfuld og bevægelig, en flink Fægter, men derimod en saare slet Forretningsmand, der til Exempel, medens han en Tid søgte at sætte sig ind i Handelen, afsendte med Posten et Brev, hvori der var otte tusinde Dollars, uden engang at forsegle det. I sin Levemaade var han særdeles afholdende, og han havde indtil sin Bryllupsdag aldrig drukket et Glas Vin; men han besad ogsaa en Jern-Helbred, der uden Ulempe tillod ham at færdes under Floridas Sol og imellem Labradors Fjebjerge. Hans Dre var meget smukt og elegant, hvorover han var noget forfængelig. Ligesom et Barn kunde han prate om sig selv, løse sig med sit lange Haar og beundre sin Næses fine Baining, og han kunde ogsaa være noget egentjærlig; „Men lykkelig den Mand, der ikke har større Feil end disse" tilføier Biografen.

Audubons Bedstefader var en fattig fransk Fisker med enogtyve Børn. Hans Fader blev derfor sendt ud i Verden i sit tolvte Aar for at søge sin Lykke „med en Skjorte, et Sæt Klæder, sin Faders Velsignelse og en Stof," og disse Gaver i Forening med hans gode Anlæg, viste sig da ogsaa at være tilstrækkelige for ham; thi han døde som Kommandør i den franske Marine og som Eier af en smuk Formue. I Louisiana ægtede denne Mand en spansk Dame, der blev Moder til fire Børn og deriblandt i 1773 til den vordende Naturforsker. Sin Barndom tilbragte denne i Frankrig, og mangfoldige Træk viste alt dengang, i hvilken Retning hans Kald gik. All den Tid, han kunde knibe fra Skolen, tilbragte han med at streife omkring paa Markerne og i Skovene, og naar Faderen kom hjem fra sine Reiser, fandt han derfor Sonnens Samlinger af Fuglereeder, Eg, Mos, Stene og lignende Sager forøgede med langt større Omhu end hans Rundsaber og langt mere, end han hymtes om. Dog gjorde Drengen gode Fremstrid i Tegning under den berømte Kunstner Davids Vejledning.

Endelig blev han sendt til Amerika for at bestyre en Eiendom, Will Grove, i Nærheden af Philadelphia, og fra nu af blev Nord-Amerika hans Hjem og en særlig Skueplads for hans Forskninger. Audubon fandt, at det var et velstignet Land, og tilbragte nu al sin Tid med at samle Naturgenstande, jage, fiske, male og musicere. Will Grove blev snart et helt Museum. Udblæste Eg hængte i Festens langs Væggene; paa Kaminhylden sadestoppede Egern, Vassebjørne og Pungrotter; andre Hylde og Keoler vare fyldte med Fiske, Froer, Snoge, Firben og andre Dyr — men overalt hængte der Billeder af Fugle. Imidlertid blev han ikke ret længe her. Hans Lyft drev ham ud paa Reiser, og i Aarene mellem 1808 og 1843 opholdt han sig sjelden ret længe paa et Sted. Snart bereiste han i en aaben Baad Ohio, Mississipp eller andre, mindre Floder, snart gennemkrydsede han til Hest og kun fulgt af sin trofaste Hund de ensomme Skove, Ørkener og Sumpe. Han gennemreiste de fleste nordamerikanske Stater, streifede ind i Texas*), besøgte Labrador, Ny-Brunswick, Ny-Skotland, gjorde en Række af Reiser til Europa og foretog endelig i en Alder af henvend halvfjerdsindstyve Aar en Expedition paa otte Maaneder op ad Mississouri til det fjerne Vesten for at samle Materiale til et Verk over Amerikas firfødede Dyr.

Altid malede han Fugle og gjorde Notitser om dem, og det er mærkeligt at se, hvorledes han, selv under de vanskeligste og mest ubekvemme Forhold, naar man skulde tro, han havde havt alt Andet at tænke paa, dog altid har holdt sin Dagbog i Orden. Den Formue, han havde arvet, var hurtigt gaaet tabt, og paa alle disse Reiser segtede han sig frem paa den originaleste Maade. I en By levede han som Kjøbmand, i en anden som Møller; paa et Sted var han Tegnelærer, paa et andet Portrætmaler — ja, sin bedste Fortjeneste havde han en Tid som Fegtelærer og Dandssemester. Det synes, som om han i det Hele taget ikke har havt Sands for Penge, thi flere Gange mistede han ved uheldige Spekulationer, hvad han eiede, eller det blev ligefrem stjaalet fra ham, eller han blev bedraget for, hvad man skulde ham. Jevnlig var han i stor Pengeforlegenhed, ja en Gang blev han endogsaa arresteret for gammel Gjæld; en anden Gang maatte han, for at faa et Par høist nødvendige Støvler, tegne Skomageren og hans Kone; — men slittig og utrættelig var han altid, og saasnart han blot havde sammenparet nogle faa Dollars, ilede han bort fra Byerne og ud paa Reiser; thi kun i den frie Natur følte han sig hjemme og lykkelig. I 1808 havde han ægtet en Miss Bakewell, der blev en begejstret Beundrer af hans Virksomhed og en trofast Støtte for ham i alle hans Foretagender. Hun kunde ikke følge ham paa alle hans Reiser; men uagtet de saaledes ofte maatte skilles for lange Tider, saa opmuntrede hun ham dog idelig til at reise og fandt sig taalmodig i at ernære sig selv og deres to Sønner ved at tage Plads i en Familie som Børneopdragerste.

*) Texas blev ikke optaget i Unionen før 29de Dec. 1845.

„F. H.“s Red

Saaledes samlede og samlede Audubon uafsladeligt, men forblev i mange Aar ubekjendt for Verden. Endelig hendrog han enkelte store Mænds Opmærksomhed paa sig, og blandt disse understøttede navnlig Brindsen af Canino, Napoleon Bonapartes Neveu, der selv var Naturforsker, ham ved sin Ros og Indflydelse og indførte ham i Akademiet for Videnskab og Kunst i Philadelphia. Maleren Sully lærte ham at male med Oljefarve, og et Brev, som denne skrev i 1824, viser at man endelig begyndte at vurdere Audubons Fortjenester. Der siges deri bl. Andet: „Fr. Audubon er isærd med at ordne et ornithologisk Verk til Offentliggjørelse, hvilket, hvad Rigdhed og det deri udfoldede Talent angaar, i mine Mine tegner til at ville overgaa Alt, hvad der i den Retning hidtil er udført, i det Mindste her i Landet.“

Imidlertid var det ham umuligt at finde en Mand, der vilde udgive hans Verker, muligvis fordi Ornithologen Wilson paa den Tid havde begyndt at udgive sine. „Fuld af Fortvivlelse ser jeg hen til Europa som mit eneste Haab,“ skriver han. „Jeg har besøgt det lærde Selskab Lyceum i New York, og dets Medlemmer have undersøgt mine Folianter; men jeg føler mig tung og fortrykt imellem disse Folk og mindes om, at jeg endnu Intet har udrettet og maa dø ubekjendt. Jeg føler mig fremmed for Alle undtagen for Amerikas Fugle. Om faa Dage skal jeg igjen være i Skovene og glemmes helt.“ Noget høiere aandeligt Syn faar man, ialfald paa denne Tid, ikke vente at finde hos ham; at vinde Vre og Berømmelse ved sit Verk stod som hans høieste Maal. Man finder da ogsaa i hans Dagbog Udtryk for, at der i hans Indre levede en fastere Tro paa, at han skulde blive berømt, som naar han skriver: „Jeg tænkte paa Franklin, da han spiste sit Brød paa Philadelphias Gader, og paa Goldsmith, der kjæmpede sig frem paa sine Reiser ved at spille for Folk, og paa andre store Mænd, der gennem Gjæmning og Modgang have arbejdet sig frem til Navnfundighed, og hengav mig til Haabet om engang selv at skabe mig et Navn blandt mine Landsmænd.“ Dmtrent ved samme Tid findes en anden Ytring, der giver et Indblik i hans hele Stilling og Tankegang. „Jeg har endelig besluttet at gjenembryde alle Skranker og fortsætte mine ornithologiske Arbejder. Mine bedste Venner erklære mig fuldt og fast for en gal Mand, og kun min Hustru og min Familie opmuntre mig. Jeg kan ikke takke nogen anden end min Hustru for, at mit Geni feirer, og jeg endelig naar mit Maal som Ornitholog.“

Vi ville her gjengive med hans egne Ord en Beskrivelse af hans Hjemkomst i 1824 fra en Rejse; thi dels er den hele Skildring høist betegnende, dels tog hans Liv fra den Tid af en noget forandret Bending, da han under dette Ophold i Hjemmet samlede Midler til at rejse til Europa. „Jeg ankom til Bayou Sara ved Mississipp med sonderrevne og usle Klæder og udklippet Haar, saa at jeg lignede den evige Jøde. Dmtrent ved Midnatstid i en mørk, regnfuld og lummervarm Nat blev jeg sat i Land en Fjerdingei fra Landsbyen. Den gule Feber, denne rædsomme Svøbe for Landet,

rasede i Egnen og bortrev Jndvaanerne i større Antal end nogenfinde forhen. Glendigheden havde taget saadan Overhaand, at jeg fandt Hotellet aldeles forladt, med Døre og Vinduer staaende aabne og Møblerne endnu paa deres Plads, men uden et eneste levende Væsen. Beboerne vare alle flygtede til Skovene. Luften i Byen var stillestaaende, tung og kvælende, og medens jeg gik ene om for at søge et Logi, havde jeg en Fornemmelse, som om jeg indaadede Døden. Efter flere unyttige Forsøg paa at finde et Natteleie blev jeg endelig vist hen til en Tjyfer, i hvem jeg fandt en Mand med Dannelse og Smag samt en Ven af Naturvidenskaben, og hos hvem jeg fik nogle Forfriskninger. Han laante mig dertil en Hest, for at jeg kunde ride til min Hustru. Det var tidligt, da jeg kom til hende, den Elskede; men jeg fandt hende alt ifærd med at læse med sine Elever, og medens jeg hjærtegnede og kysiede hende, var jeg atter lykkelig og glemte al min Moie og mine Gjenvordigheder."

Den 20de Juli 1826 landede han i England, og her forandrede hans Stilling sig hurtigt. Hans Anbefalingsbreve og hans Udholdenhed banede ham Vej, saa at han efterhaanden vandt mere og mere Anerkendelse, optoges som Medlem af flere videnskabelige Selskaber og gjorde Bekjendtskab med Datidens store Mænd. Omfjerd fandt han her en Kobberstikker, der vilde tegne Billederne til det første Nummer af hans Verk, som skulde indeholde en Række farvede Billeder i naturlig Størrelse af Amerikas Fugle og som skulde udkomme i Hefter til to guineas (omtrent 36 Kroner) Stykket, med fire Fugle i hvert Hefte

Om det Prospektus, som han i den Anledning udsendte, siger hans Biograf, at der neppe er noget Foretagende i Audubons Liv, der skarpere end dette giver et Iddblik i hans ubøielige Karakter. Han stod i et fremmedt Land uden andre Venner end de, han havde erhvervet i Løbet af et Par Maaneder, og han manglede endog Penge blot til Udgivelsen af det første Hefte; men han gav sig ikke destomindre tillidsfuldt ind paa et Foretagende, der vilde koste over et hundrede tusinde Speciedaler, paa samme Tid som han ingensomhelst Udfigt havde til Understøttelse, og medens endog hans bedste Venner erklærede hans Planer for haabløse. Verket begyndte imidlertid at udkomme; men hans pekuniære Stilling blev ingenlunde forbedret ved dette Held, tværtimod var hans Liv ligesaa moissommeligt som i Amerika, om end paa en anden Maade. Han maatte reise fra By til By for at samle Subskribenter, hvilket ofte faldt meget vanskeligt og ikke sjelden kun indbragte ham store Udmygelsjer, som f. Ex. hos Baron Rothschild i London. Forholdet til denne Pengearistokrat fortæller han saaledes: „Baronen var ikke tilstede, da jeg og min Søn traadte ind i hans Kontor; men en net ung Mand sagde os, at han strax vilde komme. Snart efter viste der sig ogsaa en før Mand, der, idet han kom ind i Stuen, halede op i sine Venklæder; hans Ansigt var rødt af Anstrengelse fra Spadsereuren. Han tog inetsomhelst Hensyn til de Tilstedeværende; men lod sin fede Person synke ned i en magelig Kænestol med en Mine, som om han ikke be-

hymrede sig om noget andet Menneske i den hele Verden, end sig selv. Medens Baronens sad ned, stode vi paa vore Ben med Hatten ærbødigt i Haanden. Endelig gjorde jeg et Skridt henimod ham og rakte ham mine Papirer med et Buf. „Maa jeg spørge Dem, er dette et Forretningsbrev eller blot en anbefalings-Skrivelse,“ sagde den pengestolte Herre. Jeg kunde ikke besvare Spørgsmaalet, da jeg ikke kjendte Brevets Indhold og var derfor nødsaget til temmelig keitret at bemærke, at jeg vidste det ikke. Pengemanden aabnede og læste nu Skrivelsen med et Udtryk som sagde, at han ingen Sands havde for det, der laa udenfor Livets rent materielle Kreds, og efter at have fuldendt Læsningen, ytrede han: „Det er jo kun et anbefalingsbrev, hvoraf jeg ser, at De er Udgiver af en eller anden Bog og at De trænger til, at jeg tegner mig som Subskribent.“

Audubon fortæller nu, at han følte sig meget fornærmet over Baronens Opførsel, men Omstændighederne tvang ham til at være høflig, og han svarede derfor kun, at han vilde føle sig beæret, dersom Baronens vilde subskribere paa hans Verk. „Min Herre,“ sagde nu Hr. Rothschild, „jeg skriver aldrig mit Navn paa nogen Subskriptionsliste; men De kan sende mig Deres Verk, saa skal jeg betale for et Exemplar deraf. Jeg har travlt, mine Herrer, God Morgen.“ „Vi havde ogsaa travlt“ fortsætter Audubon, „hvorfor vi bukkede høfligt og trak os tilbage, idet vi dog var ganske vel tilfredse med, at der for vort Arbeide vilde tilfalde os nogle Krummer af hans Overflødighed.

Saa Dage efter sendte jeg ham, hvad der var udkommet af Verket, og det blev mig fortalt, at han strax lod Budet bringe det til sit Hjem. Hefte for Hefte blev tilfattet ham, og efter otte til ti Maaneders Forløb opgjorde min Søn hans Regning og lod den bringe til hans Kontor af Kobberstikkeren Mr. Havell. Baronens saa forbausset paa den og udbrod derpaa: „Hvad! Hundrede Pund Sterling for Fugle! Hor, min Herre, jeg vil give Dem fem Pund og ikke en Skilling mere.“ Man forestillede ham, hvor storartet Verket var, hvor kostbart det var at udgive det og hvor kjært det maatte være for Fru Baronessens og de stormægtige Børn at eie et Exemplar; men den store Pengematador var ubøielig. Hefterne bleve virkelig sendte tilbage til Havells Kontor, og da jeg indsaa, at det vilde koste mere, end Sagen var værd, at føre Proces med ham, saa beholdt jeg dem og folgte dem senere til en Mand, der havde færre Penge, men et ædlere Hjerte. Hvillen vid Forskjel er der dog ikke imellem Baron Rothschild i London og en Krummer paa Savannahen!“

For at skaffe sig sit Udkomme maatte Audubon udstille sine Arbeider mod en billig Betaling og tillige give Undervisning i Tegning. Han maalede desuden Smaastrykker, som han om Aftenen selv tog under Armen og gik ud og folgte til Foderne for, hvad de vilde give ham for dem; men undertiden kneb det meget haardt for ham. Han vilde saaledes en Gang være bleven bankerot, og alle hans Forhaabninger om at se sit Verk udgivet vilde være blevene tilintetgjorte, isald Maleren Thomas Laurence ikke havde

Kaffet ham et Billede solgt i en Hast; thi hans Kobberstikker havde forlangt halvtresfindstuyve Pund Sterling udbetalt inden Lørdag, og Audubon var saa fattig, at han netop havde maattet laane fem Pund for at kjøbe Farver, Pensler og andet deslige.

I 1828 gif han til Paris, hvor han blev modtaget med megen Anerkjendelse af Videnskabsmændene, men kun fik tretten Subskribenter, hvilket bragte ham til at anstille spottende Betragtninger over Frankrigs Fattigdom i Sammenligning med England, hvor han alene i Manchester havde tredive Subskribenter. Af en Tale som Cuvier holdt i Videnskaberne's Selskab, ville vi fremdrage følgende Udtalelse:

Hr. Audubons Verk „Amerikas Fugle.“ der er Frugten af hans Taalenter baade som Kunstner og Videnskabsmand, kan med saa Ord betegnes som det pragtfuldste Monument, der endnu er reist for Ornithologien. Det er det største Arbeide af den Art, som nogensinde er offentliggjort og dets overordenlige Dimensioner har gjort det muligt for Forfatteren at fremstille Ornen og Gribben i deres naturlige Størrelse og at give os et saa stort Antal Tegninger af de mindre Fugle, at disse ere gjengivne i enhver Stilling, medens der paa samme Plads og i naturlig Maalestok tillige er anbragt de Planter, som de almindeligst søge, samt deres Reder og Æg indtil de mindste Enkeltheder. Hr. Audubon har alt fire hundrede Tegninger færdige til denne Samling, og paa disse Tegninger finde vi henved to tusinde Individuer. Forhen vare de europæiske Naturforskere nødsagede til at opløse Amerika om de Rigdomme, det besad; men nu betaler Mitchell, Harler og Bonaparte tilbage med Kenter til Europa, hvad Amerika før har modtaget. Wilsons Meddelelse om, „de Forenede Staters Fugle“ staar i Smagfuldhed ligesaa høit som vort bedste ornithologiske Verk, og fuldfører nu Hr. Audubon sit Arbeide, ville vi blive tvungne til at erkjende, at Amerika, hvad Pragtfuldhed angaar, har overskøiet den gamle Verden.“ Da Maleren Gerard senere saa hans Malerier, rakte han ham Haanden og udbød: „Hr. Audubon, De er de ornithologiske Maleres Konge. Hvem skulde have ventet Slikt fra Amerikas Stove.“

Livet i Byerne stemte imidlertid ikke med Audubons Natur; han længtes altid efter det frie Liv i Skovene og syntes, at han spildte Tiden, naar han ikke samlede Studier. Udgivelsen af hans Verk nødvendiggjorde dog flere Reiser til Europa, og han benyttede disse Soture til at anstille Jagttogelser over Søfuglene og Hæddyrerne. Karakteristisk for ham er det, at da han engang efter tre Aars Fraværelse kom tilbage til Amerika, ilede han ikke til sin elskede Hustru og sine Børn; men foretog først en videnskabelig Reise, der varede henved et halvt Aar, til Kysten ved Ny-Jersey og til Gran-skovene i Pennsylvaniaen.

Audubons andet store Arbeide „En ornithologisk Beskrivelse af Amerikas Fugle“, blev paabegyndt i 1830, og da han erfarede, at Wilson paa samme Tid var isærd med at udgive et nyt Oplag af sin Ornithologi, saa arbeidede han Nat og Dag saaledes, at han fuldførte Manuscriptet til det

første Bind, (paa omtrent et tusinde Sider) i tre Maaneder. Hele Verket, som indeholdt næsten tre tusinde Sider, og som udgaves paa hans eget Forlag i Edinburgh, blev fuldført i 1839, og af denne Bog foranstaltede han senere et Aftryk i Oftav paa syv Bind med litograferede Billeder. Endelig begyndte han, da han næsten var halvfjerdsindstyve Aar gammel, at arbejde med usvækket Kraft paa et Verk over „Amerikas firfødde Dyr“ og fuldførte det første Bind i Lobet af lidt over to Aar. Det andet Bind skyldes for det Meste hans Son Victor.

Et Brev, skrevet i 1836 fra Washington Irving til de Forenede Staters Generalfiskal, Benj. Butler, giver et Bidrag til at bedømme den Anerkjendelse, som Audubon efterhaanden havde tilkjæmpet sig ogsaa i Amerika. Det lyder i Uddrag saaledes: „Min kjære Herre. Dette Brev overbringes Dem af vor udmærkede Naturforsker Sr. J. J. Audubon. Jeg ved, at det er unødvendigt at fremkomme med Noget til anbefaling for Sr. Audubon og hans Verker til en Mand, der som De, fuldkommen har helliget sig til Alt, hvad der er ædelt og dannende. Hans herlige Verker ere paa Grund af deres pragtfulde Udsmykkelse for kostbare for de fleste Privatmænd, og det maa derfor hovedsagelig være offentlige Institutioner, der maa anskaffe dem; — men da det er et nationalt Arbejde, der i høi Grad er til Ære for Landet, saa forekommer det mig ogsaa, at det ganske særdeles fortjener national Understøttelse.“ Den amerikanske Regjering indjaa ogsaa denne Forpligtelse og hjalp Audubon paa flere Maader, saaledes ogsaa ved paa hans Rejser at stille sine Etke til hans Raadighed, og efterhaanden indtog han hele den Stilling, som hans store Fortjenester af Videnskaben berettigede ham til.

Vi have i det Foregaaende søgt i korte Træk at skildre Audubons Personlighed og hans Kamp for Videnskaben (eller, om man vil, for Navnkundighed); men det vilde føre os for vidt her at dvæle ved hans eventyrlige, ofte farefulde Liv i Amerikas Skove, paa dets Floder, dets Indhave og dets Stepper. Vi tør ikke opholde os ved hans Samliv med Indianerne, og hans Jagtture i Fellesskab med dem, eller ved de mange Bovestykker, hvori han tog Del og de store Moissommeligheder, han udholdt med mandig Kraft og et muntret Sind. Vi have ikke fremstillet ham taalmodigt lyttende til Fuglens Sang eller speidende i Timer efter deres Flyven og Puslen imellem Urstovens Grene. Vi kunne kun antyde disse Situationer her; men vi ville kaste et Blik paa dette eventyrlige Livs Aften, idet vi benytte følgende Meddelelse af en Rejsende, der besøgte ham i Perioden mellem hans sidste Rejse til det fjerne Vesten og hans Død.

„Mit Møde med Naturforskeren Audubon har gjort et uudslætteligt Indtryk paa mig. En forbausende Enfoldighed var maaske hans mærkeligste Egenskab, og hans Begejstring for Enkeltheder i hans Fag rev ham aldeles hen. Man behøvede blot at meddele ham en ny Sandhed fra Naturhistorien eller at vise ham en sjelden Fugl for at gøre ham lykkelig. Hans Forglemmelse af sit eget Jeg bevægede mig nægtigt; jeg følte, at jeg havde

fundet en Mand, der fordrede Gæfngt for Gud og Naturen, men ikke for sig selv. Det Eneste, der syntes at kunne sammenlignes med denne Mand's ubevindte Størhed, var hans barnlige Omhed, og jeg vil aldrig glemme den yndige Endrægtighed, der var udbredt over ham og hans Hustru, medens de med hinanden gjennembladede de originale Tegninger af hans Fugle og gjentaldte i Grindringen de Begivenheder, som knyttede sig til disse Tegninger, af hvilke nogle vare udforte, medens hun fulgte ham. Jeg vil aldrig glemme hendes hurtige Opfatningssevne eller deres fælles Enthusiasme over disse Arbejder, eller den Omhed, med hvilken de ubevidst omgiktes hinanden. Siden den Tid har det altid staaet klart for mig, at Audubon skyldte sin Hustru mere end Verden vidste eller nogenstunde vilde faa at vide, og at hun ofte havde været en Hjælper — altid en Støtte og en medfølsomme Søster for sin ædle Ægtefælle. Tilsvarende modtog jeg et dybt Indtryk af hans mageløse Tegninger, og jeg mindes tydeligt deres udmærkede Skønhed og Righed og det livfulde Indtryk, man fik ved Bestuelsen af dem. Der var en meget betegnende Forskjel mellem det Indtryk, man fik af dem, og det man modtog af Audubons trykte Verk. Det store Verk vækker vel Mindet om, hvad jeg dengang følte; men det vækker paa ingen Maade selve den Sindsbevægelse hos mig. Forskjellen er den samme som den, der er imellem den levende Audubon og Cruikshanks fortræffelige Billede af ham. Jeg havde ved det omtalte Møde Leilighed til at sammenligne Portrætet med Originalen. Portrætet var vel Naturskildrerens; men det var dog ikke ham. Der var udbredt en ærværdig Modenhed over Originalen, som var vundet efter den Tid, da Kunstneren havde fængslet den unge, dristige Enthusiasts Træk og Aand til Bæredet. Maleriet gjengav derfor afgjort Noget, som var mindre herligt end den Levende, der stod for mig; thi uagtet det indeholdt mere Ungdom og Skønhed og dertil Forudsigelsen om Størhed, manglede det igjen den rolige Tilfredshed, som følger med fuldendt Gjerning; det udtrykte Bevidstheden om Skatte, der vare samlede for Verden og ikke for ham selv, men det manglede Noget af det, som gjør en Mand ærværdig.

Da jeg forlod ham, sagde jeg: „Nu har jeg altsaa seet Audubon, og jeg er meget taknemmelig derfor.“ „De har seet en stakkels gammel Mand,“ svarede han, idet han trykkede min Haand, og dog var han dengang kun tressindstyve Aar gammel; men han beregnede sit Livs Længde efter, hvad han havde udrettet, og syntes selv, at han var gammel.

Det falder vanskeligt at knytte sig til Tanken om Dage og Timer, naar man hengiver sig til Betragtninger over en Mand som Audubon. Han tilhører alle Tider.

Efter 1846 soigtede hans Aandsevner ham aldeles, og i hans sidste Aar mistede han dertil næsten Synet, saa at han maatte ledes af en Tjener paa sine daglige Vandring. Den 27de Januar 1851 udaandede han. „Se Moder! Faders Dine have nu deres gamle Udtryk,“ sagde en af Sønerne — da rakte Audubon Armene ud, og med sin Hustrues og sine Børns Hænder mellem sine gif han bort i Fred. (Eft. „Fra alle Lande“).

Iglesvælgersken Anna.*)

(En Fortælling af N. Glaubrecht).

1. Den gamle Klaus og hans Familie.

Det var en Eftermiddag i Sommeren 1828, da sad Barbara, den bedagede Hustru til Markvogteren Klaus i Eichhausen, foran sin Spinderof og saa sørgmodig ud gjennem det lille Stuevindue paa Beien, som forte til Rabendorf. Hendes Datter Anna var efter Middagsmaaltidet gaaet til Rabendorf, for at bære ned en Pakke spundet Garn og derfor modtage Spindeløn. Pigen pleiede ellers altid at være saa snar, naar hun skulde udføre Noget i Rabendorf, men idag blev hun usædvanlig længe borte. Eller er blot min Uro, sagde Barbara ved sig selv, Skyld i, at Pigen synes at blive saa længe? Kan hende; men Herstabsjeneren har sikkert ikke blot villet stræmme Klaus, da han igaar mødte ham paa Marken og sagde til ham: Klaus, Jordstylden var allerede forfalden til Mortensdag, og nu har vi Sommer, tænk paa Betalingen, ellers maa jeg ogsaa til Eder gjøre en ubehagelig Gang, ligesom den, jeg idag har gjort til Markolf i Tiefenbach. „Maar kun Pigen var tilbage igjen, da vidste jeg dog, at en Del af Stylden var betalt.“ Og ved Ordet Gjæld mindedes hun om al den Moie, som hun hidtil havde baaeret med sin Familie, om den gamle Klaus's Sygdom, efter hvilken han havde opgivet sit Væverhaandverk og maattet tage sin Tilflugt til en Markvogters Tjeneste. Det havde kostet den gamle Klaus mange Taarer, thi han var ikke vant til Lediggang og Markvogtertjenesten syntes ham ikke at være noget ærligt Stykke Brod, fordi han var kommen af gode Forældre og bestandig havde holdt meget paa sit Huses Tre. Men al denne Kummer forglemte hun, naar hun tænkte paa sine Søner Henrik og Jakob.

Saa længe den gamle Klaus endnu sad i Væverstolen, var Gutterne velartede Born. De sang med, naar Faderen istemte sin Yndlingssang: „Hvo ickun lader Herren raade;“ de fortalte om den sidste Time hos Presten, og Alt, hvad de der havde lært, og hvorledes Presten havde formanet dem og ogsaa lobet dem Boger for Vinteren, naar de var rigtig lærvillige. „Og jeg“ — havde Jakob sagt — „faar vist en Bog, thi jeg har besparet alle Præstens Spørgsmaal, og han sagde til mig: „Jakob, det var ret sagt.“ Alt, hvor var det ikke siden blevet anderledes! Gutterne var voxede op til store Karer, men i Stedet for at drive Faderens Haandverk var de blevene Handelsfolk. Henrik bar Gryder omkring, og Jakob handlede med Vasseklemmer, Lysvæger og andre Smaatterier. Dermed var den gamle Klaus meget utilfreds; han havde bedet, truet og skændt; han havde gjentagne Gange sagt, naar Sønerne dødstrætte kom hjem med liden Fortjeneste: I ødelægge Eder baade til Sjæl og Legeme; den Ligger paa Beiene, slet Kost

*) Efter den norske „Lutherstiftelses“ Udgave.

og Mangel paa streng Redelighed i Handel fordærve Eder, og I blive Daghye, naar I engang maa lade Handelsvæsenet fare." Men Sonnerne troede at forstaa det bedre. De var lidet hjemme, og naar de var nødte til at dvæle nogle Dage i Eichhausen, da sad de i Vertshuset, drak og spillede Kort og morede sig med Drikkebrødrene, hvoraf der var mange paa Stedet, til langt ud paa Natten. Naar Klaus Søndag Morgen, efter at han havde taget sig nogle Ture over Marken, vendte hjem for at klæde sig til Kirken, som laa i Rabendorf, da var Sonnerne gjerne allerede oppe og borte. Den ene havde at inddrive en Gjæld og den anden at slutte en Handel, og Klaus sagde da sukkende til sin Barbara: „Se, Kone, denne Frygt for Kirken bringer de Unge i Fordærvelse. Vi Kristenmennesker feile Alle og behøve vor Frelseres Naade; den, som ei har glemt at søge den, den har ogsaa Gud i Himlen endnu kjær, men den, som mener, han ei behøver den, og den, som frygter for dens venlige Stemme, den er et fortabt Barn. Lad os bede for de Unge, at Herren maa gienfinde dem i sin Tid; jeg, og mit Hus, vi ville tjene Herren." — Paa alt dette tænkte Barbara og Taarerne kom i hendes gamle Dine, og da hun boiede sig for at afdørre dem med Skjortet, gik Roktraaden af. Og da hun boiede sig endnu dybere, for at tage Traaden op igjen, da følte hun, at et ungdommeligt Ansigt boiede sig ned over hende og et Kys paa hendes Hænde sagde hende, at Anna var vendt tilbage.

2. Skuffelsen.

„Moder, I har igjen grædt!" raabte Anna, og satte sig blidt paa Moderens Skjød og kyskede hendes blege Kinder. „I har igjen grædt og skulde dog være glad over, at Verden er saa skjøn, og den kjære Gud endnu lever, og at jeg igjen er tilbage hos Eder. O, havde I været med til Rabendorf, havde I som jeg hørt Fuglene synge i Pilebustene og seet Korset hølge paa Marken og Lyttet til Biernes Summen i Engbunden, og med mig drukkert af Klingelkilden, som gjør alle Syge friske, lod i Sorgerne fare. Og Moder, havde I været med mig, da vilde I have seet, hvorledes det naadige Herstak paa Oberburg ankom, hvor Frøknerne var pyntede og Junkerne stadselig klædt i Uniformer, og hvorledes Hestene ei var til at holde og havde dog, som Borgvogteren sagde, idag allerede maattet tilbagelægge 6 Mile. Borgvogterens Marie, som blev konfirmeret sammen med mig, viste mig en fremmed Junker, som ogsaa steg ud af Vognen og hvissede mig i Øret, at han vilde hjemføre Frøken Berthe som sin Hustru. Han var en Jæger hos Fyrsten af Nassau og Brylluppet skulde være i Rabendorf. Moder, da maa vi ned i Kirken og se paa."

„Se paa," sagde Moderen, seende ind i Datterens friske Ansigt, „gaar man da i Kirke, for at se, hvad Folk har paa sig og hvorledes Junkere og Frøkener opføre sig i Guds Hus? 'Mit Hus er et Bedehus', siger vor Herre, og den, som gaar derind for Dienslyst, har gjort en Røverkule deraf, ligesom Kjøberne og Sælgerne, Herren uddrev, og Bejelerne, hvis

„Vorde han omstodte.“ Og Anna sænkede beskjæmmet Hovedet, thi Kirken var før hende hellig, og Guds Ord var hende kjær, og Moders Bifald eller Dadel gif hende hurtigt til Hjerte.

„Du spørger mig, hvorfor jeg har grædt, Anna,“ sagde Moderen videre. „Se, Barn, medens du var borte, tænkte jeg paa al den Kummer, som mit gamle Hjerte i Aarevis har baaret paa, og frygtede dertil for nye Sorger. Har du afleveret Garnet og bragt Pengene for det til Oppebæren? Læg Kvitteringen der i Skrinet, indtil Fader kommer fra Marken!“ „Åh, Moder,“ sagde Anna alvorligt og betænksom, „Penge har jeg ikke faaet, og altsaa heller ikke nogen Kvittering. Den gamle Schulze, hvem de med blaa Traad mærkede Snore tilhørte, var reist ud i Skoven for at hente Bygningstømmer, og hans Kone havde ingen Penge at betale mig med. Skolemesterkonden, hvem Garnet med det røde Mærke tilhørte, bad om nogle Dages Frist, indtil Skolepengene var komne ind, og Lene, til hvem Resten var, ventede først henimod Aftenen sin Mand, som havde drevet Svin til Hochfeldermarkedet. Paa Papirmøllen mødte Møllerkonden mig og spurgte mig, om vi kunde spinde tre Bund sin Hor for hende til Høsten, og jeg lovede det. Dagene er nu saa lange, at jeg med Guds Hjælp haaber at blive færdig dermed.“

Du har altsaa idag forgjæves været i Rabendorf,“ sagde den gamle Barbara, og hendes Ansigt var endnu ikke blevet lysere. Gud give blot, at Lensmandsbrengen ikke kommer, saalænge vor Husbøsse er saa tom som nu.“

Nogle Minutter var forløbne; Anna havde hurtigt klædt sig om og stod med Snoren af sit Hverdagsforklæde i Haanden foran sit Rokkehjul, da Døren gif op, og den gamle Klaus, støttet paa sin Pigstav, traadte ind med mørk Mine. „Er Noget tilstodt Eder,“ vilde Anna just til at spørge, da hun bag Faderen opdagede Lensmandsbrengens Skikkelse, hin Stræmsel for de Fattige. „Tante Barbara, begyndte han, det gjør mig ondt at maatte besvære Eder, men jeg maa gjøre min Pligt uden Persons Anseelse. Her er en Erindringsfeddel for den forpagtede Herstabsager; der er et Krad for modtaget Bed fra Herstabskøven, og her er et Brev, hvis Indhold heller ikke vil glæde Eder. Det er fra Bykriveren i Hofeld. Manden bygger et Brænderi i sin Gaard og behøver dertil den Kapital, som han for flere Aar siden har laant Eder i Forstod paa Eders Hus; heller ikke maa J. lader han Eder sige ved mig, forglemme Renterne.“

„Dette er megen Sorg paa en Gang,“ sagde den gamle Klaus, idet han satte Pigstøffen, som han hidtil havde holdt foran sig som sin Støtte, hen i Krogen. „Dette er megen Sorg paa en Gang,“ sagde han atter og kløede sig under Huen, som bedækkede hans skaldede Tjse. „Fætter Michel“, sagde han derpaa, „jeg taffer Eder for denne Bæst, saa ondt den gjør mig; Eders Gehyr maa jeg ogsaa blive Eder skyldig, indtil min Vogterlon forfalder. Jeg haaber at gaa som en ærlig Mand ud af Verden. Herren vil styre Alt til det Bedste.“

Da den frygtede Mand havde fjernet sig, hørte man ikke Stjænd og Behreidelse, hvormed ellers de Fattige i en saadan Stilling søge at trøste sig; Moder og Datter saa grædende ned paa sit Arbeide, og den gamle Klaus tog Huen af det skalbede Hoved, og traadte hen til Vinduet og stuede ud i Sommerdagen, som om han vilde iagttage Fuglenes Flugt. Men hans Hjerte tog en anden Flugt, til ham hævede det sig, som har sagt: „Kald paa mig i din Nød, og jeg vil udfri dig og du skal prise mig.“ Da han saaledes havde vederføeget Sjælen med Livets Brød, vendte han sig venligt til Anna og sagde til hende: „Gaa, hent mig Spandet med Melk derude og en Skive Brød.“ Og da Anna havde bragt begge Dele og heldt Melken i en ren Skaal og endnu engang tørret Skeen af paa Skurehaandklædet, da tog den gamle Klaus sin Lommekniv frem og skar Brødet op i Melken og spiste, som om Intet var forefaldet. Da fortalte han, hvor skjønt Kornet stod, og hvor lidet Brand der iaar var at se deri; hvorledes Tordenveiret nylig havde truffet det store Bæretæ ved Høllenberg og spaltet de i to, og hvorledes han idag havde hørt af Nabo Naumann, som var kommen fra Nabendorf, at det naadige Herftab vilde anlægge en stor Have foran Slottet. Ogsaa Anna fortalte, hvad hun idag havde seet og hørt, og den gamle Klaus glædede sig ogsaa over, at Froken Bertha stude være Brud og snart holde Bryllup, og ønskede Guds Betsignelse over hende og hendes Forlovede og hans ganske Hus, „thi paa Guds Betsignelse,“ sagde han, „beror Alt, og naar ei Herren bygger Huset, arbeide de forgjæves, som bygge derpaa.“ Saa bad han Anna om sin Aftenhue, greb igjen Pigstokken, hilfede Kone og Barn og stred ud, for at begynde Aftenvagten paa Marken. Neppe var Faderens Skridt hændede, saa reiste Anna sig fra sin Skammel; sagte, dog ilfsomt skyndte hun sig ud af Stuen, og stod pludselig ved Faderen, just som denne vilde gjennem den lille Husshaves Staktdør træde ud paa Marken. „Fader“, sagde hun, „J er dog ikke mere bedrøvet og, ikke sandt, J bliver iaften ikke for længe ude paa Marken? Aftenluften kunde stade Eder! Men hvor herligt er det dog i det Frie; der er dog intet skjønnere Syn i Guds Natur end den nedgaaende Sol.“ „Og den opgaaende,“ tilføiede Klaus; „se ret ofte paa den nedgaaende Sol, Anna, og tænk derved paa Livets Ubestandighed og den sidste Aftenstund. Verden forekommer mig ofte at ligne en Kirkegaard, naar jeg saaledes om Aftenen staar paa disse Bjerger. Ogsaa Kirkegaarden har sine Blomster. Var ikke Ønstet om Solens Dpgang plantet i vort Hjerte af ham, som er Opstandelsen og Livet, hvad vilde da al Solnedgang med al dens Pragt være? Men nu vide vi, at Døden er opslugt til Seier. Og nu, Anna, gaa til Moder, vær glad i Haabet, taalmodig i Trængslen, varagtig i Bønnen.“ Idet han sagde dette, trykkede han Pigen til sit Bryst, løstede Pigstokken og stred ud paa Marken. Men Anna traadte tilbage ind i Haven og afsluttede en Resedablomst, hvortil Hr. Pastoren, som var en Blomsterven, havde skjænket herde Frøet, stak den dustende Blomst i sit Bryst og traadte ind i Stuen til sin Moder.

3. Moderens Klage.

Som nu Moder og Datter saaledes sad sammen ved Koffen, den gamle Barbara ikke tvivlere end før, men Anna ivrig efter at forjage ved behagelig Samtale Sorgens Skyer fra Moderens Ansigt, da begyndte Barbara: „Naar jeg blot vidste, hvor Gutterne blev af. Da de for 14 Dage siden drog ud paa Handel, lovede de at komme tidlig igjen. Heden er iaar stor og den Yngste har ikke engang taget en ny Skjorte med. I otte Dage har den alt ligget i Kisten, og jeg har ogsaa sat de blaa Knapper i til ham, som han gjerne vilde have allerede som Varn.“ „Moder“, sagde Anna, „bliv ei vred paa mig, fordi jeg har fortiet Noget for Eder, som I egentlig skulde vide: Gutterne er allerede i Eichhausen; de kom over Fjeldet fra Rabendorf sammen med mig og var vel tilmode. Alle sine Varer havde de solgt og Henrik lo i et væk og mente, at hvis det endnu engang gik saa godt, vilde han opgive Handelen med Stentoi og blive en Baandhandler. Men jeg lo ham ud og sagde, hans Hænder vare altfor grove for saadan sin Forretning; ogsaa manglede han Talens Venlighed til at kunne gjøre sine Varer tiltrækkende for de unge Piger. Saa gik vi sammen indtil Peter Hecksels Hus, hvor Beien fører ind i Landsbysen. Da kom Bergerfritz mod dem og var meget lystig og rakte dem Haanden og talde Noget hemmelig til dem, som jeg ikke kunde forstaa. Da sagde Jakob til mig: „Gaa imidlertid hjem, Anna, vi komme snart efter; du behøver jo ikke at sige Moder noget derom, at vi allerede er hidkomne; vi vil efter den moisoumme Bei have en Drif for Tørsten.“ „Jakob“, sagde jeg, Fader og Moder ventede Eder allerede for flere Dage siden, gjør ikke den Uret, at I gaar ind i et Drifkehus, førend I gaa til Fædrehuset.“ Da trak Henrik et nyt Pengestykke op af Lommen, og rakte mig det og sagde: „Tag det Anna, og hold din Mund.“ Men jeg sagde: „Behold Eders Penge, jeg behøver dem ikke. Jeg skal ikke sige det til Fader og Moder, for ei at bedrøve dem; kom bare hjem før Natten. Nu er det Aften, jeg kan ikke se Traaden og Koffen mere, og Gutterne er endnu ikke komne; blot de komme hjem, for Fader vender tilbage fra Aftenvagten.“

Da Anna begyndte at fortælle, lod den gamle Barbara sit Hjul staa stille, saa stivt ind i Pigens Dine, og da Anna havde endt, opsteg et Suf fra hendes beklængte Moderhjerter. Endelig begyndte hun: „Af Gud, kunde jeg ikke græde og bede til den kjære Fader i Himlen, da var jeg forlængst forgaet i min Elendighed! Han er mit Vidne, at jeg ikke har sparet paa Bøn og Straf, for at opdrage Gutterne i Gudsfrugt, og det syntes ogsaa, som om den Stærke, som leder Menneffenes Hjerter som Vandbække, antog sig mig i Opdragelsens Gjerning. Henrik var bestandig noget vildd, men god var han, god af Hjertet; af, og paa Jakob tør jeg ikke tænke, skal mit Hjerter ei briste. Da jeg var syv for to Aar siden, og ikke troede at kunne opleve Vaaske og allerede havde gjort mig rede til at gaa til Herren, da sad Jakob mangan kjær Eftermiddag ved min Seng og læste for mig af Arndts Paradisurtegaard og fortalte mig, naar han var træet, om Konfirma-

tionsundervisningen i Rabendorf og Alt, hvad Præsten havde sagt. Men det er dog ikke Alt! Mangen Nat, naar J sov trugt, stod Gutterne op fra sit Leie, traadte hen til mig og saa mig ind i Ansigtet, som om han vilde se, om der endnu var Liv i mig. Jeg lod, som om jeg sov og Intet mærkede af hans Barmhjertighed. Men sødere Taarer har jeg aldrig grædt og varmere har jeg aldrig bedet for mit Barns Vel. Siden har den Ældste begyndt Handel og har forført den Mindste for mig, og hver Gang, Gutterne kommer hjem, mærker jeg en ny Udhj hos dem. Henrik faar mere og mere Lyst til Brændevin, og Jakob sværger og bander som en Hedning, saa at jeg kunde tvivle om, at han var mit Barn. Der er nutildags en Uro i saadanne Gutter, som et gammelt Kristenmenneske som jeg ei kan forstaa. Saa snart Gutterne kommer ud af Skolen, vil de strax ud i Verden, og det gaar dem dog saa ofte som den lille Fugl i Fabelen, som vilde flyve, for den havde faaet Vinget. Det skal være Kjerlighed til Arbeide, det skal være Jver for selv at forsjene sit Brod. Jeg ser det bedre, Dovenskab er det, og Lediggang og Ulydighed mod de Ældre, og ufriktelig Frihed! Gutterne i min Tid havde vistnok ikke saa meget Omlob i Hovedet som Nutidens Ungdom, mien de var derimod sædeligere og mere heftedne og gudsfingtige og blev bedre Husfædre. Du kjære Gud, hvad skal der blive af denne Ungdom? Sker saadant med det grønne Træ, hvad vil da ske med det tørre? Og saa denne Sodomsgru med Vertshusene, denne Pestilens med Brændevinsdrik! Tiden vil ei tro paa nogen Djævel mere, hvorum dog Skriften og Dr. Luther taler saa meget. Ser den da ikke Djævelens Lyst og Bedrag i Brændevinsfotten? Da jeg endnu var liden, da havde vi kun et Vertshus i Eichhausen, og Manden, som holdt det, man kaldte ham Gravverten, fordi hans Hus stod dernede ved Graven, Manden, siger jeg, kom ordentlig i Forlegenhed, naar en Gæst traadte ind til ham. Brændevinet hentede de hertil fra Rabendorf i en Halpotflaske, og Mlet blev altid jurt for ham, saa at Manden mere end engang sagde til min Moder: „Mor Kidel, jeg tog gjerne Eneberbusken bort fra min Dør, naar jeg ikke havde arvet Kroholdet efter min salige Fader; desuden under jeg heller ingen Anden det.“ Nu har vi, Gud bedre det, tre Vertshuse paa Stedet, og her er dog ikke en hel Gade, og saa Fremmede komme, som standse her, undtagen den tykke Forstmand fra Rabendorf, som spiser Frokost her. Derhos staa alle Berter sig godt, og naar man om Aftenen gaar gjennem Stedet, saa er det aldeles, som i gamle Dage, naar Menigheden kom sammen, kun er man noget mere hoirstet. Der sidder Gutunger ved Siden af Mand, som om det Guds Ord ikke gjaldt mere: „For graa Haar skal du staa op og ære de Gamle.“ Men hvorledes kan ogsaa de Unge ære de Gamle? De drifte jo sammen af et Glas, de spille sammen ved et Kortbord. Af Verden, Verden, hvorledes er du bleven! Se, Anno, naar for Mændene om Morgenen møde hverandre, da hedte det: „Guds Fred, Fatter, sovet godt?“ Nu heder det: „Brændevinet allerede drukkert, Nabo?“ Den kjære Gud og den søde Kattero er nu

fremmede Gæster i Husene. Hvor gaar nu en Bonde ud paa Marken, uden at have stikkende i sin Lomme Flasken med Brændevin! Hvor kan nu en Bonde reise til Rabendorf eller til Leinau eller til Mertlingen, uden at han maa ind der og drikke, hvad enten han er tørstig eller ikke. Før var Mand og Kone om Aftenen smukt sammen og arbejdede og fornøiede sig med Guds Ord; nu bliver Jngen hjemme, om man ogsaa lagde ham i Lænter. Gud være lovet, min Husbond gjør en Undtagelse, men ham falde de ogsaa Vandvogteren. Nu, Navnet er intet uærligt, og jeg skulde ønske, de kaldte mine Gutter Vandklauer, jeg vilde takke Herren for det nye Navn, som engang Abraham for sit. O Verden, Verden! Tænk, Anna, der er nu tre Uger siden, da gif jeg med Gutterne til Rabendorf Kirke. Har vor Hr. Sognepræst nogenstunde talt som en Profet, var det dengang. Hans Text var: „Driffr Eder ikke drukne af Vin, hvori der er Nyggesløshed, men bliver fulde af Manden.“ Og Manden var selv fuld af Manden, da han talede om Driffeshgen, og en Fader kan ikke tale hjerteligere til sit Barn end vor Præst talte til Driffrerne, og en Veiviser kan ikke flere vise Veien, end Manden malte Veien til Fordærvelsen. Nei, tænkte jeg, naar I Driffrere endnu ikke idag blive fulde af Manden, da er I mere onde end Hedningerne i Ninive! At mine Gutter havde været i Kirke, derfor takkede jeg den fjære Gud inderlig. Dog hvad skede? Bortenfor Klingelhjørnet, hvor Fodstien gaar noget brat gennem den gamle Mark til Piletrattet, blev jeg tilbage efter Gutterne. Da kom der til Høire fra Kirkegaarden en hel Skare Eichhausere og stodte til Gutterne. De var allerede i høi Samtale om Søndagsprædikenen, og den mest høirostede var Bergerfriz. Han mente, om saadant Noget skulde egentlig en Præst slet ikke tale, da brændte han sin Mund; han skulde udlægge Guds Ord, som det sig bør, derfor blev han betalt; men at fremstille ærlige Folk som Dramkere, saadanne som sled haardt nok og derfor ogsaa fortjente en Vederføagelse, det var imod den kristelige Kjærlighed. Præsten havde ogsaa let for at tale; han havde sin Vin i Kjælderen, og naar han tørstede, lod han sig den ene Flaske hente efter den anden, og Jngen var der for at tælle Glasene; men naar en fattig Bondemand drak et Glas med Ure, da hedte det strax: Se den Brændevinsdriffrer! Jeg for min Del, raabte han, slaaende om sig med Hænderne, bryder mig Intet om en saadan Prædiken, og for at vise, at jeg ikke er en Taabe, der lader sig jage ind i et Museshul, driffr jeg strax, jeg kommer til Eichhausen. min kvart Pot hos Løveverten, og kalder den en Stymper, som ei gjør Følge med mig! Jeg tænkte, at Eichhauserne vilde tale et Ord derimod, men de taug alle stille; kun Løveverten lo velbehagelig og sagde: „Bergerfriz, du er en Rjernekarl, Skade, at du ei er bleven Advokat.“ Det mente ogsaa de andre Eichhausere. Saa kom vi til Løvevertshuset, og Bergerfriz førte sin pene Flok ind gennem Døren. I Døren dreiede han sig endnu engang om, for at se, om Jngen skulde være undgaaet ham. Mine Gutter stod ved Korsveien, som om de havde tabt baade Mund og Næse; men jeg tog Mod til mig og sagde: Naar Syndere løfte

dig, da samthylt ikke! Derover lo Bergerfriz og sagde: „Lille Bogterbarbara, tog Gutterne en Barmegrad, det vil smage dem bedre end et Glas Brændevin!“ Men jeg agtede ikke saadan Spot, thi denne Gang havde jeg reddet mine Gutter ud af denne Brændevinsdjævels Klør. Men siden syntes han at ville hævne sig paa mig, thi han har nylig hjulpet Henrik til at fortære sine surt fortjente Penge, og holdt den Smaa saa længe hos Løveverten, indtil han tabte baade Sands og Samling. I dag aner jeg heller intet Godt; efter alt det, som allerede er forefaldt, frygter jeg et endnu tungere Kors. Nu Herre, din Villie ste! Jeg skulde gjerne gaa hen og hente Gutterne; men jeg vil spare mit Hus for den Skam, og det passer sig ikke for dig, Anna, at gaa. Men naar du igjen bliver forført til Løgn, saa ti ikke. Thi saadan Tausshed er intet andet end Løgn, og om den siger Herren i sit Ord, den er en Skamplet og almindelig hos løse Folk. Men til disse skal min Anna ikke høre.

4. Et Billede fra Eichhausen.

Smidlertid var det blevet fuld Nat. Anna tændte et Lys og satte det paa Bordet. Derpaa gik hun i Høset og gav Koen Foder for Natten og talte hjærtligt med det vakre Dyr og Koen sliffede hendes Haand, som om den forstod hendes Smigreord. Sammen med hende traadte Faderen ind i Stuen, hød Kone og Barn god Aften, tog Aftenhuen af sit Hoved og istedetfor den skjød han den sorte Kalot over de skaldede Tindinger. „Det forekommer mig,“ sagde han, „som om der nede paa Pladsen var forefaldt Noget. Da jeg stod paa Korsveien derude, hørte jeg i den Retning, hvor Løveverten bor, et Strig fra mange Stemmer; blot det gaar af sig uden Fare, hvad det nu end kan være!“ Barbara vilde just udtale sin Frygt for, at der sandsynligvis igjen var udbrudt et Slagsmaal i Bertshuset, da Nogen bankede heftigt paa Vinduet. Hurtig aabnede Klaus det, og udenfra raabte Barthel, Naboen: „Fætter Klaus, se til at komme ned i Løvevertshuset, Eders Gutter er ved Drif komne i Klammeri med Lensmandsdrengen Michel, og En skal være bleven paa Stedet?“ Gutterne er de da ikke paa Handelstur, eller er de vendt tilbage, Barbara? Gud i Himlen, endnu dette til!“ Med dette Raab ilede han, saa hurtigt som hans Ar tillod det, gennem Landsbyen til Bertshuset; Barbara kom grædende ind efter ham. Hvilket Syn! Borde og Stole var styrtede om, Drifkeglaskene laa sønderbrudte paa Gulvet; Lugten af det spildte Brændevin slog den Indtrædende imøde.

I et Hjørne i Stjæntestuen laa Lensmandsdrengen Michel fra Rabendorf, og af et bredt Saar i Panden flød Blodet ned paa hans Tjenestefrakkes røde Krave. Jakob, Klaus's Yngste, blødede ogsaa i Hovedet, og Henrik stormede som et rasende Dyr mod Michel, som laa der, og kunde neppe tæmmes af to Gjæster. Bergerfriz stod i Døren og lo, gned sig i Hæn-

derne og lagde sit Velbehag i dette vilde Væsen synlig for Dagen. Med Maie fik Klaus følgende Underretning: Hans Gutter var sammen med Bergerfritz komne derind og havde gjort sig tilgode; de havde fortalt om deres gode Handel og hvorledes de nu vilde blive andre Folk. Da havde Bergerfritz, med et Tegn mod den just indtrædende Lensmandsdreng, sagt: Saa længe den bærer Kravsedler til Eders Faders Hus, er det ikke at tænke paa, at det kan blive anderledes hos Eder. „J Karle, havde Manden sagt, jeg gjør kun, hvad der er min Herres Befaling, gaa hjem og hjælper Eders Gamle ud af Noden, ellers gaar det ikke godt med dem og Eder?“ „Giv ham En“ havde Bergerfritz hviffet til Henrik, og denne havde, op-hjibset af Brændevinet gaet løs paa Michel og havde kaldt ham en Lommel. Denne havde villet trække sig ud af Striden, og derved var Brodrene kun blevene mere tirrede; de havde grebet ham, fastet ham til Jorden, og slaet ham med Glasfene. Hvem der havde bibragt ham det store Saar paa Panden, det vilde Jngen vide. Det var aabenbart gjort med en Kniv; men hverken Henrik eller Jakob havde en saadan ved Haanden, og Bertinden hviffede den gamle Klaus i Dret, at hun troede at have bemærket, at Bergerfritz, da Brodrene laa over Lensmandsdrengen, havde grebet i sin Lomme, som om han søgte efter Noget.

Medens nu Landskhybarbereren var bestjæftiget med at kalde den afmægtige Michel tilbage til Livet og at forbinde hans Saar, indsendt ogsaa Lensmanden sig. Han forhørte sig omstændelig om Kjendsgjerningerne, hvorunder Bergerfritz forklarede Sagen og væltede al Skyld paa Michel, medens han fremstillede sig selv som Mægler og Fredsstifter. Følgen blev, at Bergerfritz fik Lov til at gaa hjem og sove Rusen ud, men Henrik og Jakob blev overgivet til en Vagt, bestaaende af Stedets Borgere og endnu samme Aften ført til Rabendorfs Fængsel. — Klaus blev endnu mange Timer hos den saarede Lensmandsdreng, hjalp til at kalde ham tilbage til Livet og at forbinde hans Saar, talte trostende og opmuntrende til ham, og opsogte først henimod Morgenens sit Leie. At der i den gamle Klaus's Hus blev sovet lidet den Nat, kan man vel tænke, men ligesaa lidt sov ogsaa Henrik og Jakob paa Straaleiet i deres Fængsel. Men havde de sorgmodige Ansigter, som denne Morgen var at se i Martvogterens Hus, ikke forraadt Hjerternes Graad, saa havde man skullet mene, at Jutet var foresfaldet. Dagen tog sin Begyndelse som ellers, Anna besørgede Melkningen, og gjorde Frokosten færdig, saa læste den gamle Klaus Morgenbønnen, men han læste den langsommere og med større Betoning, thi hans Hjerte bad synlig med. Efterat Forældre og Barn havde anbefalet sig i Guds Varetægt og spist Frokost, gik Enhver til sit vanlige Dagsarbejde, den gamle Klaus ud paa Marken og Kvinderne til Rokken. Om det om Natten Foresaldne var der ikke Tale, thi den gamle Klaus likte ei at gjøre mange Ord om noget Slekt, efterat han engang havde overladt sin Herre Gud Udgangen. Saaledes tænkte ogsaa den gamle Barbara. Anderledes tænkte

vistnok Anna, hendes Hjerte var færdigt til at bryde, over hendes blege Kinder rullede mangen Taare ned i Morgenkaffeen, og havde hun ikke været en tilbageholdende Pige, havde hun løbet til Rabendorf for at høre, hvorledes det stod til med Brødrene. (Mere).

Udens Gang.

(Meddelt).

Den Tidernes Hest, som vi fører med,
 Er sandelig værd at betragte;
 Og dersom vi lidt om dens Egenhed ved,
 Vi vil det slet ikke foragte;
 Thi Alt, som har Liv, haade Smaat og Stort,
 Det fører afsted paa dens Slæde;
 Det rhytter saa voldsomt og gaar saa fort,
 At Mange gaar glip af sit Sæde.
 Den glider afsted gennem Livets Rar
 Saa rastløs paa Tidernes Veie,
 Og uden Forffjel kaster Føreren af
 En Ung og en Gammel paa Veie;
 Og faldne af Slæden de aldrig mer
 Sit Sæde paa denne gjenfinder,
 Men bliver som fordmum igjen til Ver
 Og atter i Jorden forsvinder.
 Lidt Føreren ser af de Rejsendes Tog
 Saa Mangt, som ham ikke behager:
 Snart høres der Løgn og ugudeligt Sprog,
 Snart Nogle hverandre bedrager;
 Hvad Føreren dem har foresat,
 Det falder dem tungt at udføre,
 Men det Forbudne, det gaar hel glat,
 Det vil de allerhelst gjøre.
 Men hvem du end er, glem dog ikke af,
 At i Førerens Bog det skrives,
 Hvorledes Enhver har opfyldt hans Krav,
 Og hvilket Slags Tak ham gives;
 Thi, tænk, naar af Slæden du falder ned,
 Da bliver strax Bogen frentagen,
 Som giver om hele din Reise Besked,
 Da kommer Alting for Dagen. —
 Den Hest har løbet i sex tusind Aar
 For sin fuldpakkede Slæde,
 Hvor skjælvende, længtende Gamle staar,
 Hvor Unglingen jubler af Glæde,

Hvor Uben og Ven tilbringer sin Tid,
 Hvor Børn og Forældre har hjemme, —
 Og saadan den løber endnu med Flib
 Og adlyder Førerens Stemme.
 Dog vil den, naar denne figer den Stop,
 Med Et gjøre Holdt og forsvinde,
 Og alle Afgledne vil da vaagne op
 Og atter sin Fører gjenfinde.
 Da høstes af Læsjet til Huse to,
 Et mer Noget derfra skal træffes, —
 Det ene er salige Manders Bo,
 Det andet med Mørke bedækkes. —
 Naar Folkets Levnet til Slut blir saa,
 At Herren det mer ei vil lide,
 Da skal baade Himmel og Jord forgaa,
 Det lader han Menneffet vide,
 Da skal de stilles i Hobe to,
 Som er i Bogen bestrevne;
 De Gode gaar op i den lyse Bo,
 De Onde til Fængslet blir drevne.

* * *

Ja sig vil det gaa paa den sidste Dag,
 Naar Jesus til Dommen vil komme.
 O lad os betænke vor Sjæle-Sag,
 Saa vi, naar vor Livstid er omme,
 Kan være hos Ham i al Eghed,
 Som ned til vor Jord lod sig drage
 Og efter at han for os Alle led,
 Er vendt til sin Throne tilbage!

.....o.

De naturlige Gasbrønde i Pennsylvanien.

Et Parti Journalister fra New York, Philadelphia og andre østlige Byer gjorde forleden en Afstikker til de naturlige Gasbrønde i det vestlige Pennsylvanien for at se det mærkelige Fænomen, der i et Par Aar helt har omslabt den „røgede By“, Pittsburg, til en pen, ren Stad og paa samme Tid aldeles har gjort Revolution i den vigtigste af alle Industrier, Jernproduktionen. Deres Beretning foreligger nu, og det er den første autentiske Beretning om det nye Vidunder, seet paa nært Hold af kritiske Mine, jeg har været istand til at faa fat paa. De fleste mærkbærdige Ting, der komme til os Best fra, selv om det ikke er længere borte fra end fra Alleghanybjergenes vestlige Affald, have vi lært at tage med et vist Forbehold, som lævner Plads for Bestboerens livlige Indbildningskraft i Sager, der angaa hans

Hjemstavn og derfor hans personlige Vre og Interesser. Som yngre Mand — for tolv tretten Aar siden — havde jeg boet en længere Tid i Pittsburg og vænnet mig til den sodede Luft, hvori Solen paa de klareste Sommerdage altid skinnede som en rød Glød i fortgraa Aske, og jeg tilstaa, at Beretningerne om den nuværende Renlighed mellem de utallige Jernværker og Glasbrytteri, der pleiede at fortære mange hundrede Tons af Vestens smudsige bituminøse Kul om Dagen, ikke rigtig bed paa mig. At man dog ogsaa kan være for konservativ, maa jeg alligevel nu indrømme. Det var alt sammen sandt, som det lader til, og meget mere.

„Pennsylvania-Natural-Gas-Company“ er Navnet paa det Kompagni, der frembringer Storflederen af Pittsburgs Gas. Da jeg som Gut læste paa Flaskerne i Urtekammerens Vindue „Pennsylvanisk Olie“ — dengang folgetes Petroleum i Olfasker — tænkte jeg: Pennsylvanien maa dog være Vidunderets Land. Siden, da jeg saa Olien vælde frem af Klippen, saa den i dristige Ingeniørens Hjed klavre op ad bratte Bjergstrænter, slaa Bro over brede Floder, naa Bunden af de dybeste Dale, og finde Veie gennem Bildnisser, Hundreder af Mile, til Ostens Søstæder, direkte fra Brøndene i Jernrør, fandt jeg ingen Grund til at forandre mine Anskuelser. Den naturlige Gas er det næste af Pennsylvaniens Vidundere. En Repræsentant for Kompagniet stødte til Seifabet ved Cunnonsburg, en søvrig liden Landsby en Snes Mil eller saa (med Mil mener jeg altid engelske eller Abartmil) ude i Washington County, hvor de store Kilder ere. Lenge før den første kom i Sigte, havde den forkyndt sin Nærhed ved en dump Brølen som af et Vandfald hinsides Høien. Det var Gasfen, der undslap gennem Spildeværet. Ved Foden af Høien sluffedes Cigarerne forsigtigt, og saa klavrede de Besøgende op ad Strænten til Toppen, hvor Spektaklet kom fra. Gasbrønde finder man altid paa Toppen, aldrig ved Foden af en Bakke, ifølge den simple Theori, at Gas, der er let, ulig Vand eller Olie, søger de høieste Beholdere. Geologen, der gaar paa Jagt efter Gas, søger sig derfor en bekvem „Svineryg“ ud og tapper den efter at have sikret sig Retten til al den Gas og Olie, det omliggende Vand vil hde i tyve Aar, eller „saa længe der er nogen.“ Saa gives Boringen ud paa Alford. Sædvanligvis koster det fra fem til syv hundrede Dollars at „bore“ en Brønd. Fremgangsmaaden er den samme som ved Boringen af artesiske Brønde. Kontrahenten leverer Værktøjet, der skiller sig fra det sædvanlig brugte ved sin større Masse og Vægt. En String of Fools er fem, syv og otti Fod lang og veier over 2,500 Pund. Det gjælder om at bore eller hugge et hul en Fod i Diameter for de første 50—100 Fod, siden 8 Tommer, og tilsidst 5½ Tomme. Det første gasbærende Lag ligger mellem ni hundrede og tusinde Fod dybt, et andet omtrent 1600 Fod og et tredie 2000 Fod under Overfladen. Men Gasfens Tryk er saa stærkt, efter at det andet Lag er passeret, at ingen hidtil har fundet Redskaber tunge og stærke nok til at naa det tredie. Brækkes eller tabes Værktøjet, faar Brøndboreren intet for sit Arbeide. En truende Brølen i Jordens Indvolde

forkynder, at en Gasaare er bleven truffet. Sand og Sten sproite ud af Hullet et hundrede Fod i Veiret, og Boremaskineriet stoppes. Den tunge Jernmasse tvinges opad af den kjæmpende Gas, og naar den bliver trukken ud, strømmer Gassen ud og ind i Beholdere, der ere i Beredskab. Den er iskold, naar den kommer op af Brønden, og bedækker Jernrørene og Beholderen med tyk Rimfrost paa den varmeste Dag. Den stærke Lugt af Petroleum, der hænger ved den, er ikke ubehagelig for en pennsylvanisk Næse.

Bannfield-Brønden, som var Gjenstanden for Journalisternes første Besøg, er den største af alle Gasbrøndene. Trykket af Gassen i den naar en Høide af 750 Pund pr. Kvadrattomme. For Gassen lades inden Byen Pittsburgs Grænser, maa dette enorme Tryk reduceres til 15 Pund pr. Tomme i Gaderørene, og dette sker i en Reduktionsanstalt udenfor Byen, hvor den svære sexten Tommers Rørledning deles i tre, der under Bunden af Ohiofloden naa Pittsburg, som de nu helt forsynes med Brændsel til Husfogning saavel som til Fabrikbrug. Et Rør er tilstrækkeligt, og skulde der ske Havari, er der saaledes ingen Fare for, at Byen skal lide Gasmangel. For yderligere Sikkerheds Skyld bliver dog nu et andet og ganske lignende System introduceret fra den anden Side. Pittsburg er en By paa mellem to og tre hundrede tusinde Indbyggere, og vil snart være i stærkere Tilvæxt end nogenstunde, nu da det tilskyndende har lykkets at faa fast Hold paa den naturlige Gas, der i Begyndelsen under det stærke Tryk sprængte Huse og Gader i Luften paa en skrækkelig Maade.

Hvad dette Tryk vil sige, fik de Besøgende ved Bannfield-Brønden en Ide om. En Mængde Arbeidere havde travlt med at grave i Skrænten nær ved det Sted, hvor Spilderøret udmundede. En Masse Jord skulde afgraves for at gjøre Plads for flere Beholdere og Maskinhuse. Omtrent en Fjerdedel af hele Gasmængden fra Brønden blev sluppet løs i Spilderøret, hvis Ende pegede ned i Hullet, som Arbejderne skyndsomt havde forladt. Dieblittelig fyldtes Luften med Sand og Sten; store Klippestykker slængtes over Høien og mægtige Jordmasser opløstes og forsvandt. I mindre end et Minut laa den nøgne Klippeflade feiet ren i Sollyset. Der var slaaet store Revner i Stenen, og hvad der vilde have taget en Snees Arbeidere Dage at udrette, var besørget i et Nu. Formanden stak derpaa Ild i en Dot Bomuld, satte den paa en Stang og holdt den op til Rørets Ende. En hvid, gjennemsigtig og glødende hed Flamme for tredive Fod i Veiret uden Røg eller Ols, men med et Brøl som af hundrede vilde Dyr. Varmen var saa stærk, at Journalisterne tog tilbens ned ad Bakken, saa hurtigt de kunde rende, og var glade ved at slippe med Livet.

I Pittsburg fandtes kun et eneste Jernverk, der nu bruger Kul; det var let kjendeligt i en Miles Afstand ved den tunge, mørke Sky, der hang over det, medens alle de andre stod bade, grimme og sværteede af gammel Sod i Solen. Pittsburg, saaledes forvandet, ser ikke tiltrækkende ud og vil vel ikke blive det paa adskillige Aar endnu. Det er først nu, man ser den gamle Smudsfighed rigtig. Men Folkene ere rene, og Husene ere det

indeni, om de end ikke se meget propre ud udbendig. Til Belysning bruges den naturlige Gas endnu ikke i stor Udstrækning, men til Røgning og Vinterbrændsel, saavel som i Fabrikerne, bruges aldeles ikke andet. Gasen bringes ind i Husene i Rør som almindelig Kulgas og bruges paa samme Maade. Alt Stræv med at gjøre Jld op og med at rydde Afken af Veien, spores. Man dreier blot Hanerne om, og flux er Rømfuren varm. Husholderster og Tjenestepiger har det i saa Henseende udmærket. Mellem de arbejdende Klasfer var der først en hel Del Modstand mod det nye Brændsel, men den gik over, da det viste sig, hvor meget det lettede Arbeidet i Fabrikerne. Renligheden alene var værd at tage i Betragtning. Kul som Brændsel i Jernværkerne kostede i det Mindste tre Dollars pr. Ton forarbeidet Jern. Gasen koster mindre end to Dollars, der er ingen Udgifter med at transportere Afken bort, og Kvaliteten af det Staal, der forsendes fra Pittsburg, er bleven meget bedre paa Grund af den ensformige Varme, Gasen giver i Smelteovnen.

Det samme gjælder om Glasværkerne. Hidtil har vi faaet vort bedste Glas fra Paris; siden den naturlige Gas kom i Brug, kunne vi gaa til Pittsburg efter det. Fabrikantene fra alle Landets Egne og selv fra Udlandet strømmer til for at høste Fordel af det nye Brændematerial. En Staalfabrikant i Glasgow har netop kjøbt Land og gjort Anstalter til at flytte sine Fabriker fra Skotland over til Pittsburg. Pennsylvaniens „Naturlige Gas Selskab“ er ikke forknøbt. Det ser sin og Pittsburgs Fremtid i et Rosenkjær og har udstedt en Opfordring til „alle Verdens Fabrikanter, som bruge Brændsel i store Kvantiteter,“ til at flytte ud til Pennsylvanien. „Vi vil give Eder,“ siger dette Dokument paa ægte amerikansk, „alt det Brændsel, I behøve, for en Femtedel af, hvad det nu koster Eder, alt det Land, I behøve til Eders Fabriker, frit ved to konkurrerende Jernbaner, i det Høieste ikke over sex Mile fra en seilbar Flod — naar I blot vil komme.“ Det er fristende Tilbud. Naar det endda lod sig gjøre at sende Gas, som man sender Olien i Rørledninger fra en Stat til en anden, vilde „Natural Gas Company“ være det rigeste Selskab i Verden. Men det er ikke muligt; Erfaringen har vist, at firti Mile er den længste Distanse, Jordegassen kan sendes med Sikkerhed. Og New York er Hundreder af Mil fra Gasbeltet.

Hvad den naturlige Gas saa egentlig er, vedbliver at være en uløst Gaade. Den ene har en Theori, den anden en anden; men Ingen ved noget. Pennsylvanierne have slaaet sig til No omsider i den Overbevisning, at det er en af de Ting, som Ingen kan faa Rede paa, og naar blot Beholdningen ikke slipper op, bryder heller Ingen sig derom.

(Efter en Korresp. til „Nationaltid.“)

Forstjellige Slags Notitser.

„Chester A. Arthur, Præsident af de Forenede Stater i Vakansen efter Garfield (fra 19de Sept. 1881 til 4de Mars 1885) døde i New York den 18de November sidstleden. Han var født den 5te Oktober 1830.

— Paul Darling, en rig Mand i Brookville, Jefferson Co., Pa., havde i sit Testamente blandt Andet truffet følgende Bestemmelser: Til forhenværende Kongresmand George A. Jenks \$25.00 fordi jeg er stolt af ham som en Indfødt af Jefferson County og liker ham som Mand; til Høiesteretsdommer J. G. Gordon \$25.00 paa Grund af langt Vensteb; til J. H. Garrison, John L. Thompson og Joseph Darr \$5000 hver for at hjælpe dem frem i deres Forretning og til James A. Cathers \$5000 for at fri ham ud af hans Gjæld.”

— „Hvis man stillede alle Præsidenterne af de Forenede Stater i en Række, vilde den naa fra Washington til Cleveland.” (Contemporary).

— Der var engang i gamle Dage en Konge i Epirus, som hedte Pyrrhus. Efter at han havde ført Krig mod Romerne, blev han foranlediget til at gjøre et Krigstog til Grækenland; men før han drog afsted lod han spørge Draklet, hvorledes det skulde gaa ham paa dette Tog. Draklerne var Institutioner for visse Afguders Tjeneste, der besørgeedes af Præster og Præstinder, der modtog de fromme Hedningers Dffergaver og gav de Spørgende Slags Bæstet om Fremtiden eller om Ting, som laa dem paa Hjertet. Men disse Drakelsvar var ofte saa dunkle og tvetydige, at de, naar det kneb, kunde udlægges baade til Gøire og Venstre. Opgaven var nemlig her at sørge for, at Draklet kunde saa Ret, hvorledes det saa gif. Pyrrhus fik dette Svar:

Ibis redibis nunquam in bello peribis,

Gaar du saa vender du tilbage aldrig du omkommer i Krigen.

Da der ikke var sat Skilletegn, saa ser Enhver, at Drakelsvarets Betydning beroede paa, om man tog Ordet nunquam (aldrig) til det Foregaaende eller til det Efterfølgende. Pyrrhus fortolkede det til sin Fordel, men da han saa var kommen til Grækenland og efter nogen Tid trængte ind i Byen Argos, kastede en Kvinde en Hovedet paa ham, saa han døde (Mar 272 før Kristus). Hvilken Mening havde der altsaa ligget i Drakelsvaret? Naturligvis denne: „Gaar du, saa vender du aldrig tilbage, du omkommer i Krigen.”

— Ved Universitetet i Paris var der i Midten af det 14de Aarhundrede en Professor i Theologi og Philosophi ved Navn Johan Buridan. Han er Forfatter af adskillige lærde Bøker. Denne Mand var det, som først fremsatte den Paastand, at et Alsen, som i lige Grad var tørstigt og sultent, og som blev stillet midt imellem en Hob Havre og et Spand Vand, vilde om-

komme af Torst og Sult, fordi det ikke kunde bestemme sig. Dette Tanke-Experiment er blevet til staaende Udtryk, som man kjender under Navnet „Burridans Afsen“, „Ejlet mellem to Hostakke“ o. s. v.

— En Opgave for Debatsforeninger: Berg gif en Formiddag op til Jensen for at laane en Nderfrakke paa nogle Timer; Hansen gif med ham. Han fik Frakken paa den Betingelse, at han skulde bringe den tilbage før Kloffen 4. Da Kloffen var 3, kom Berg sammen med Hansen atter op til Jensen for at levere Frakken, og da Jensen ikke var hjemme, hængte han Frakken paa en Knag i Entreen. Siden ineg en Typ sig ind og stjal Frakken, før Jensen kom hjem. Jensen sagsøger Berg til Betaling af Frakken. Berg negter. Hvorledes skal Dommen falde? (En omtrent lignende Opgave har for mange Aar siden været oppe til Behandling i en Debatsforening i Decorah).

— Erindringen om den berømte Fuglekjender (Ornitholog) John James Audubon, hvis Portræt og Biografi vi leverer i dette Hefte, er paany bleven opfrisket derved, at et nylig stiftet Selskab til Fuglenes Beskyttelse har kaldt sig med hans Navn. „The Audubon Society for the Protection of Birds“ blev stiftet i New York i Februar 1886. Dets Formaal er at beskytte amerikanske Fugle, der ikke bruges til Spiise, fra at blive odelagte for Handelsformaal. Det var vistnok ogsaa paa høi Tid, at der blev taget et alvorligt Skridt i denne Retning, da de store Verdensbyers Modehandlere og deres Agenter truede med at odelægge AVerdens smukke Fugle for at faa fat i deres Fjær, der især bruges til Pjnt for Damehatte. Det er næsten utroligt, i hvor stor en Skala denne Fugleodelæggelse i den senere Tid er foregaaet. I Februar 1886 fandt man hos et enkelt Handelshus i New York ikke mindre end 200,000 Fuglestind; i London blev der i Løbet af 3 Maaneder fra et Auctionslokale solgt 404,464 vestindiske og brasilianske og 356,389 ostindiske Fuglestind. Ikke alene her i Landet, men ogsaa i Syd-Amerika, i Afrika, ja endog paa Sydhavets Der siges Fugle-Ødelæggelsen at gaa for sig, og der skal ikke ret megen Omtanke til for at indse, at en saa voldsom Indgriben i Naturens Husholdning, nødvendigvis maa have fordærlige Følger. Smaafuglene har blandt Andet den Opgave at befri Landmanden for nogle af hans besværligste Fiender, nemlig de ødelæggende Insektiværme, og dersom der ikke i Tide sættes en Stopper for Fugle-Ødelæggelsen, turde man faa se til sin egen Skade, at Audubon-Selskabets Maal og Gjensstand ikke er bare Lapperi og Sentimentalitet. — Audubon-Selskabet har allerede sine Lokal-Foreninger hist og her ud over Landet; baade Smaagutter og Smaapiger (naar de ikke er for smaa) kan blive optagne som Medlemmer, naar de vil love ikke uden Nødvendighed at dræbe Smaafuglene eller ødelægge deres Neder o. s. v.; der er ingen Penge at betale, saa vidt vi ved, og Medlemmerne faa et smukt Medlems-Bevis med Audubons Portræt (— et Portræt, der viser den vakre Fugle-Ven lidt ældre, end det, som vi har i dette Hefte). Ogsaa her i Decorah er der en Lokal-Afdeling af

Audubon-Selskabet; den har allerede 98 Medlemmer, og Hr. L. Waldeland er Selskabets Sekretær her paa Stedet.

— Den bekjendte Unionsgeneral og Senator John A. Logan døde i Washington, D. C., den 26de December sidstleden, 60 Aar gammel. Republikanerne havde opstillet ham som Kandidat til Vicepræsident i 1884.

— Søren Brun Bugge (Norge) og Johan Nicolai Madvig (Danmark) er døde i December sidstleden. De var nu begge over 80 Aar gamle. I den lærde Verden var de begge bekjendte for ualmindelig Jndsigt i det latinske Sprog; de havde begge udgivet latinske Grammatikker; Bugges latinske Grammatik udkom allerede i 1835. Bugge var dengang Rektor ved Kathedralskolen i Kristiania. Han tog siden theologisk Examen og var, om vi ikke feiler, i længere Tid Præst i Gran paa Hadeland.

Spørgsmaal besvarede.

1. Hvoledes omsættes det amerikanske Thermometers Varme- og Kuldegrader til Reaumur-Grader, som bruges i Norge?

Svar: Paa Reaumur-Thermometret staa alle Varmegrader over og alle Kuldegrader under Nul (Zero); Fahrenheit-Thermometret derimod har 32 Kuldegrader over Nul, og Varmegraderne begynder altsaa med 32. Forskellen mellem F og R er som 9 til 4. Omsætningen kræver en forskjellig Fremgangsmaade, efter som F viser Varmegrader eller Kuldegrader over Zero eller Kuldegrader under Zero. I. Naar F viser Varmegrader (altsaa mindst 32), træk 32 fra og multiplicer Resten med 4 Niendebele, hvilket er det Samme som at multiplicere med 4 og dividere Produktet med 9, f. Ex.: F viser 50 Grader; 32 fra 50 giver 18 til Rest; $4 \times 18 = 72$ og dette divideret med 9 giver Reaumurgraderne 8. II. Sæt, at Fahrenheit-Thermometret viser 11 Grader; ved at trække dette Tal fra 32 finder du, at der er 21 F Kuldegrader; $21 \times 4 = 84$, og dette divideret med 9 giver 9 hele og 3 til Rest, altsaa $9\frac{1}{3}$ R Kuldegrader. III. Sæt, at F viser 4 Grader under Zero; der er da $32 + 4 = 36$ Kuldegrader; $36 \times 4 = 144$; $144 : 9 = 16$ (eller i dette Tilfælde lettere: $36 : 9 = 4 \times 4 = 16$); 4 F Grader under Zero svarer altsaa til minus 16 Gr. R. I „For Hjemmet“ for 1878 Side 134 findes en Reduktionstabel, hvor ogsaa Celsius-Thermometret er taget med. Dette sidste holder paa at fortrænge de to andre Thermometre, især til Brug ved videnskabelige Jagttageelser.

2. Hvilken Forfatter skulde en ung Person helst tage fat paa, naar han er konfirmeret?

Svar: Vi skulde tro, at han først burde med No og Opmærksomhed nogle Gange gjennemlæse det Nye Testamente. Der er vist altfor mange

vorne Folk, som er altfor lidet kjendt med denne Bog. Hvad andre Forfatteres Læsning angaar, da bør han først raadføre sig med sine Forældre og Lærere; thi Svaret vil for en Del bero paa, hvad han allerede ved, og hvad han vil uddanne sig til.

3. Undertiden ser man foruden den blanke Del ogsaa det Dørige af Maaneffiven med et svagt Lys; hvorledes forklares det?

Svar: Det svage Lys er Skinnet af den solbelyste Jord; det er endda stærkt nok til, at skinne tilbage til Jorden; man kalder det „det assefarvede Lys.“

In the issue of "For Hjemmet" for the 31st of July last year we had a small item to the effect, that the first steamer, which crossed the Atlantic ocean was the Savannah, from Savannah (—it should read: from New York) to Liverpool, — 25 days, in May 1819. But in one of our American Weeklies, of the date of the 16th of December last, we read, under the heading "Questions and Answers" among other things the following:

„The First Ocean Steamer.

Will you be kind enough to inform me what steamer first crossed the Atlantic ocean? CITIZEN.

The first steamers to cross the Atlantic or any ocean were the Great Western, from Bristol, England, and the Sirius, from Cork. Both arrived at New York June 17, 1838, having been out eighteen days."

Now we find it recorded, that the Sirius and the Great Western crossed the Atlantic in 1838 (and that Sirius reached New York 3 days *before* Great Western); but the supposition, that they were "the first steamers to cross the Atlantic or any ocean", was rejected as erroneous more than 25 years ago and the honor vindicated for the American steamer *Savannah*. For proof we refer to Vol. XII of the 2nd Series (July–December 1861) of the London Weekly "Notes and Queries." On page 365 is a notice about Sirius and Great Western; on page 447 sq. is a quotation from Bennet Woodcrofts work "Origin and Progress of Steam-Navigation" (London 1848) in which it is stated, that the Savannah crossed the Atlantic from New York to Liverpool, and thence to Copenhagen & St. Petersburg in 1819 and subsequently recrossed the Atlantic*); and on page 526 & 527

*) There too we find it mentioned that the Netherland or Dutch steamer "Curacao", commander Lieutenant J. W. Mott, was the first European steamer to cross the Atlantic, and that it arrived at Paramaribo in Guyana, South-America, on May 24th 1827.

Mr. Pishey Thompson, writes, that he saw "the steam-vessel, the "Savannah", which had crossed the Atlantic from New York, in the river Mersey opposite the docks at Liverpool", and as it was in the latter part of August it must have been on the return voyage; and some months afterwards, being then in the United States, he says, he saw the same vessel — "The Savannah" — in the Eastern branch of the Potomac, opposite the Navy-Yard at Washington, D. C. Mr. Thompson thinks, that "there are many questions which, although repeatedly settled, are never allowed to keep settled, and this is one," etc.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Fiskenes Fiender. Det tyske Handelskammer har afflaaet et Andragende fra den tyske Fiskerforening om at ophæve Fredning af Sælhundene og sætte en Præmie for Udryddelsen af dette for Fiskebestanden saa stadelige Dyr. I den Anledning opløser et tysk Fagskrift adskilligt om den Skade, som Sælhundene tilføier Fiskeriet ved sin Graadighed og sit store Antal. En udvoren Sælhund behøver daglig til sin Ernæring 10 Pund Fisk — hvilket er en paavist Kjendsgjerning — i et Aar altsaa 3,650 Pund Fisk, hvilket for 1000 Sælhundene udgjør den i Sandhed uhyre Mængde af 3,650,000 Pund Fisk. Sælhundene er en tro Ledfager af Silde- og Spottstimerne og forarsager selvfølgelig en uhyre Ødelæggelse blandt disse, der er en saa vigtig Bestanddel af Fiskemængden ved de tyske Kyster. Deraf kommer det, at Fangsten Aar for Aar tager af, og da tilmed Jagten paa Sælhundene er meget vanskelig — Fredningen synes paa Grund af disse Dyrs Klogskab ligegyldig — turde det derfor i høi Grad være at anbefale, at sætte en Præmie for Udryddelsen af disse Dyr, en Udryddelse, der forøvrigt vilde blive saagodtsom umulig at udføre fuldstændig, men uden en heftig Krig mod dem staar Fiskeriet i alvorlig Fare for Dag for Dag at gaa tilbage.

(Kristianiaposten).

A curious marriage ceremony took place recently in Nuremberg, Germany, the bride being the well-known armless artiste Fraulein Haussmann. She wedded her impressario, Herr Hausschild and signed her marriage contract with her feet. Rings were exchanged, and the wedding ring of the bride was placed on the fourth toe of her right foot.

(The Decorah Rep.).

Bibelgaader.

1. Du finder hist et Bjerg ei langt fra Josvas Grav,
Dets Navn en Fugl og har, som flyver over Hav.
2. Et Herrens Sendebud tilbedes først — saa stenes,
Hvor hendte det, som kan saa vanskelig forenes ?
3. Hvad kalder Manden sig udi det Brev,
Han fordem til en „Udvalgt Frue“ skrev ?
4. Sig mig, hvad mon den Kvindes Navn være,
Som førte Krig og vandt og jang til Herrens Ære ?
5. Hvem kom til Kongen, som var nær sin Grav
Dg ham et Lofte om at leve gav ?
6. Hvad maatte den, der Kronen fik til Del,
I hine Kampspil gjøre fort og vel ?
7. Du ved, at David var den Vises Far ;
Men ved du og, hvem Davids Fader var ?
8. Hvad hedte Kjempen, som Guds Folt udfjældte,
Men som en Hyrde med en Slynge sældte ?
9. Hvor mange Ordsprog skrev den vise Mand,
Som had om Visdom, og som Visdom fandt ?
10. Det var blot En, som Navnet Esli har,
Kan du og sige hvem hans Fader var ?
11. Jnd i det Helligste engang om Aaret,
Gik En med Dfferblod — hvem var dertil udfaaret ?
12. Hvad kaldes Loven, naar dens Verk beskrives
Som det, hvorved vi hen til Kristum drives ?
13. Hvem var den Første, som i Gjerning viste
Sin Tro og kom paa Martyrskarens Liste ?
14. Vor Jord er skiftet ud blandt mange Mægtige,
Hvem eied' allermest og var den Rigeste ?
15. Hvad Navn, som Tegn paa List gav Jesus til en Mand,
Som mægtig var og fandtes i samme Land som han ?

Begyhndelsesbogstaverne til de rette Svar paa disse Gaader danne et Dnske, som Udgiveren henvender til Enhver af Bladets Læsere ved Begyhndelsen af det nye Aar.

(Eft. „Duen“).

Jndhold: J. Audubon med Portræt. — Jglesælgersten. — Tidens Gang (Digt). — De naturlige Gasbrønde i Pennsylvanien. — Fortfjellige Slags Notitser. — Spørgsmaal besvarede. — Blandinger — Nyt og Gammelt. — Bibelgaader.

Merkt:

1. For at Bladet kan bestride Udgifterne, er det nødvendigt, at Abbonenterne indsende Betalingen. „For Hjemmet“ har mange hundrede Dollars tilgode, som vi tror, af velhavende, solide Abbonenter, men her mangler Penge. Altsaa, gode Venner, nøler ikke længer med at sende Restancerne ind!

2. Et Blad støtter man bedst ved at indsende sin Betaling for Aaret i Forstud; dernæst ved at gjøre sig Umage for at skaffe det en eller flere nye, paalidelige Abbonenter. Vil vore gode Venner være saa snil at have dette for Die? Jo før man kunde underrette Udgiveren om de nye Subskribenter, desto bedre var det; Anmeldelsen af 1 eller 2 nye vil være meget velkommen.

3. De, som betaler \$2.00 i Forstud for 1887 (efter at have opgjort sine Restancer), kan for sig selv eller Andre for et Tillæg af 85 Cents faa sig frit tilsendt 1 ældre Aargang (24 Hefter) af „For Hjemmet“, for et Tillæg af 45 Cents $\frac{1}{2}$ ældre Aargang (12 Hefter) og for et Tillæg af 25 Cents Afhandlinger og Fortællinger (6 ældre Hefter). Dette gjælder indtil videre.

4. Hensigten er ogsaa for Fremtiden at levere Billeder i Bladet, dersom vi faar de fornødne Midler dertil. Vi tør ikke gjøre for store Løfter, men dersom Restancer og nye Kontingenter kommer flinkt nok ind, saa skal Illustrationerne forhaabentlig ikke blive saa ganske saa.

5. Naar man vil anbefale „For Hjemmet“, saa er det mindre hensigtsmæssigt at sammenligne det med de politiske Ugeblade. „For Hjemmet“ kan ikke befatte sig spænderlig med at levere Nyheder og kan selvfølgelig ikke gjøre Regning paa en meget stor Læsefreds; men det har Abbonenter, som nu har holdt det og betalt det i 17 Aar, og som fremdeles imødeser dets fjortendaglige Besøg med Glæde. Dette viser forhaabentlig, at dette vort Blad har en Mission, og at det som et kristeligt Familieblad fortjener nogen Opmærksomhed. At det fremdeles maa faa den fornødne Tilslutning og fremdeles være til Veiledning og Opmuntring for Gammel og Ung faar være vort Ønske og vort Haab.

Adresse:

R. Thronsdjen, Box 1014, Decorah, Iowa.

„For Hjemmet“ et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, udkommer to Gange om Maaneden, (omtrent den 15de og 30te) og koster \$2.00 (til Europa \$2.25) om Aaret i Forstud; 7 forudbetalte Exemplarer sendes et Aar for \$12.00.

Adresse:

R. Thronsdjen, Box 1014, Decorah, Iowa.

R. F. B. Portman, Attorney at Law, Real Estate

AND
LOAN OFFICE,

PHELPS BUILDING, - - - - - DECORAH, IOWA.

G. R. WILLETT.
N. WILLETT.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, - - - - - IOWA.

H. P. JOHNSON, Sadelmager

Handler med

Sadler, Svøber, Bidfler etc.,

forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Fuder, Sæleringe etc.

Decorah, - - - - - Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt Kobber- og Blitvarer, Gaardsredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialier, saafom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Vyhvidt og Nie.

Kobber- og Blitvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

R. F. GIBSON,

JUSTICE OF PEACE AND NOTARY PUBLIC,

REAL ESTATE, INSURANCE and COLLECTION,

DECORAH, - - - - - IOWA.

Afhandlinger og Fortællinger (6 ældre Hefter af „For Hemmet“) sendes for 25 Cts. (halv Pris); **Solvtalvisen og den gyldne ABC** (to ældgamle kristelige Folkefange) i et lidet Hefte, 10 Cts. Adresse:

S. Thron d. n. Bog 1014, Decorah, Iowa.

Photograph-Galleri.

Undertegnede har nu udstyret det Photograph-Galleri, som før eiedes af A. W. Adams, med de nyeste, forbedrede Instrumenter og er beredt til at levere Billeder af bedste Slags. Alt Arbejde garanteres. Et smukt Udvalg af Billedrammer, Photograph-Albums og Chromo-Billeder anbefales.

S. C. Brotaug.

Joe Both fra Sioux City, Assistent.

Ovenover S. M. Smiths Store, - - - - - Decorah, Iowa.

S. O. Wilson, MERCHANT TAILOR.

ALL WORK GUARANTEED.

Water Street, - - - - - Decorah, Iowa.

John T. Baker,

LIVERY and FEED STABLE,

Corner of Washington and Main Streets by the Bridge,

DECORAH, - - - - - IOWA.

For **CANG SAWED LUMBER** and
North-Western **Barb Wire**

—Go to—

Ed. Riley, FLEMMINGS LUMBER YARD,
On Lower Broadway, - - Decorah, Iowa.

L. M. ENGER,
CITY : SHOE : STORE,

handler udelukkende med

Skotski. Godt Assortment.

Forespørgsler pr. Post besvares hurtigt. — Lettere Varer kan sendes i Posten.

☞ Varer af større eller mindre Vægt kan sendes C. O. D. pr. Express, naar man opgiver Express Office.

Med Ordres maa følge nøiagtigt Maal af Fodens Længde og Bredde i Tommemaal.

Adresse: **L. M. Enger,**

Decorah, Iowa.

I. L. Taylor, Resident Dentist.

Speciel Omhu anvendes paa Bevarelsen af de naturlige Tænder. Nye Tænder indsættes saabel paa gamle Rødder, som i Abninger, hvor ogsaa Rødderne er borte. Tænder indsættes uden Indfatning, om det ønskes. Alle Gummi-Elastikum- eller Rubber-Plader overtrækkes med Guld til Forebyggelse af skarpe Bidsster og anden Uleilighed. Alt Arbejde fortrækkes at give Tilfredsstillelse.

Office over **BEN BEARS** Clothing Store, Decorah, Iowa.

Tordenstjoldes Biografi samt en Reiseskitse fra det hellige Land findes i 20de Bind af „For Hjemmet“. Sendes portofrit for \$1.00.

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDISE,

Decorah, - - - Iowa.

Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars - Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

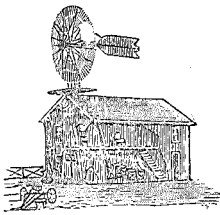
JOHN R. SLACK.

Hegnens Møbelmagazin

har et smukt Udvalg af alle Slags saavel elegante som simplere Møbler til Møblering af Stadsværelser, Dagligværelser og Sovværelser; elastiske Sengebunde, Lenestole, Gyngestole, Borde, Speile og ellers Alt, hvad man pleier at finde i en velersøgt Møbelhandel. Indtil Videre vil jeg give 5 pC. Afslag af de sædvanlige Priser, og alle Kjøbere behandles ligt. Afslæg mig et Besøg, forend du kjøber andetsteds.

Mine Møbelrum er et Kvartal Nordvest fra Milwaukee & St. Paul N. N. Depot. Chs. Hegner.

A. C. Smith, M. D., Dien- og Dre-Læge. DECORAH, - - IOWA.

Halladay's Standard Geared & Pumping
WIND MILLS,
Feed Mills, Pumps of all Kinds,
Gas and Steam Fittings.
Satisfaction Guaranteed.
A. A. CHANDLER,
DECORAH, - - - - IOWA.

Established

A. D. 1856

PIONEER DRUG STORE, OF WINNESHEIK COUNTY.

E. I. Weiser, Druggist.

Drugs, Medicines, Paints, Oils, Wall Papers, Books etc.
Decorah, - - - Iowa.

Synodens Boghandel

er forsynet med Bibler, Nye Testamenter, Psalmebøger, Skolebøger, An dagtsbøger og anden kristelig Litteratur. Katalog sendes frit.

Bogbinderiet anbefaler sig til Indbinding af Bøger, Tidsskrifter etc., saavel i finere som simplere Bind.

Adresse: Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

E. M. Johnson, ATTORNEY AT LAW, Office over Winnesheik County Bank, - - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling,
 forfærdiger
Kaleshevoigne og Buggier
 og forøvrigt alle slags Djoretoier efter Bestilling.
 Reparationer udføres.

Berksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

P. H. WHALEN

handler med

Manufactur- og Kolonial-Varer,
 Hatte og Huer, Støvler og Sko etc., etc.

Endviden af Water Street, = = c Decorah, Iowa.

CITIZENS SAVINGS BANK,

Winnebago Street, - Decorah, Iowa,

organiseret under Staten Iowas Love, den eneste Sparebank i Winnebago County, driver almindelige Bankforretninger, sælger Pengaanvisninger ved Berler eller Post-Ordre paa alle Steder i Norge og Sverige til laveste Priser.

Rente tilstaaes paa Indskud.

Der udstes rentebærende Bankbøger, hvori til enhver Tid indskrives Indskud, smaa eller store, og der tilstaaes 4 pro Cent aarlig Rente, som betales 1ste Januar og 1ste Juli af alle Beløb, som da staa i Bankten. Renten bliver adderet til Indskuddet eller kontant udbetalt til Indskyderen efter Behag. Indskud kan udtages igjen naar som helst. „En Daler sparet er en Daler bundet“, og der er ingen bedre Raade at gjøre dette paa end at indserte den i en trygg Bank.

500 Indskud gives, store eller smaa. Penge til hvilket som helst Beløb udlaaes mod betryggende Sikkerhed.

George Phelps, Præsident.

C. W. Burdick, Kasserer.

A. F. B. Portman, Vice-Præsident,

E. J. Curtin, Assistent-Kasserer.

10 celdre Bind af „For Hjemmet“,

(120 Hefter med sammenhængende, udvalgt Læsning) sendes portofrit for \$7.50. **6 Bind for \$5.00.**

1 Bind for \$1.00.

Adresse:

A. Thronsen, Decorah, Iowa.

Al n m. Ved et Bind forstaaes 12 Hefter. De Bind, som for Tiden kan staaes, er 18de samt 20de 30te.

F. N. EGGE,

Smedeværksted, Water Street, lidt Vest for Woolen Factory, Decorah, Iowa.

**Hestestøning, Reparation af Blouge og alle
 Slags Gaardsredskaber,**

samt Alt til mit Fag henhørende Arbejde udføres billigt og forsvirligt.